

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim. 18.12.2024

Hikmet Cahit Halıcı
Isparta Milletvekili

Isparta'nın içme suyu kaynağı olan Eğirdir Gölü'nde yaşanan su seviyesindeki düşüş, şehri su kriziyle karşı karşıya bırakmaktadır. Göldeki kuruma nedeniyle su pompaları su üstüne iyice çıkmış ve şehir şebekesine sağlanan içme suyu bulanık akmaya başlamıştır.

Temiz su kaynaklarının giderek azalmasıyla, Ispartalı vatandaşlarımız temiz içme suyuna erişimde zorluk çekmeye başlamıştır. Uzmanlar, su kalitesindeki bozulmanın sağlık sorunlarına yol açabileceği konusunda uyarılarda bulunurken, mevcut durumda şehirde banyo yapmanın bile imkansız hale gelebileceği dahi belirtilmektedir.

Türkiye'de "yedi renkli göl" olarak bilinen Eğirdir Gölü, son yıllarda ciddi şekilde kirlilik ve su seviyesinde azalma yaşamaktadır. Göldeki bu sorunların yanı sıra göle terfi merkezi borularından lağım ve evsel atık suyu karışmaktadır.

Son dönemlerde ise Eğirdir Gölü'nün hızla kurumaya başlamasıyla dip suyunda balçıkla çözülen zararlı madde miktarı artmaktadır.

Göl havzası, her yıl binlerce ton yapay gübre ve yüzlerce ton tarım ilacının depolandığı alanlar haline getirilmiştir. Artıklarla birlikte dip çamurunda ağır metaller barındırmaktadır.

Gölün adeta alarm vermesine ve 10 ila 15 yıldır devam eden bu sürece rağmen şu ana kadar herhangi bir adım atılmamıştır. Arsenik, sülfür, kükürt miktarı çok ciddi artmış durumdadır. Gölde ağır metal maddeler açığa çıkmıştır. Uzmanlar, Eğirdir Göl suyunun şu anda bulaşık yıkamak için dahi kullanılmaması gerektiğini ifade etmektedir. İçme suyu olarak bu şekilde ve mevcut arıtma teknikleriyle kullanılması ileride büyük hastalıklar ortaya çıkmasına neden olabilecektir.

Isparta'ya su taşıyan ana depoların yeterince temiz olmadığı, şebekelerin sağlıklı şekilde işlememesi nedeniyle musluk sularının kirli olduğu iddia edilmektedir.

İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğin 1. Maddesinde, insani tüketim amaçlı suların teknik ve hijyenik şartlara uygunluğu ile suların kalite standartlarının sağlanarak denetlenmesi gerektiğine yönelik sorumluluk ve görev vurgusu yapılmıştır. Yine uzmanlar; suya fazla klor katmanın suyu zehirli hale getirdiğini; fosfor ve klorun yoğun biçimde bir araya gelince zehir ürettiğini ifade etmektedir.

Örneğin Isparta'nın en yakın komşu ili Burdur Belediyesi ileri biyolojik atık su arıtma tesisi kurmuş, 135 milyon TL'lik yatırım ile günlük 21.880 m3 suyu %98 verimle arıtarak Burdur Gölü'ne kazandırmış ve atık çamurdan enerji üreterek döngüsel ekonomiye katkı sağlamayı başaramıştır.

Isparta Belediyesi, sudaki bulanıklık nedeniyle 21 Ekim 2024 tarihinde yaptığı açıklamada "Su kullanımında tereddüt yaşayan hemşehrilerimizin, poyrazın dinmesi ve dip dalgalanmasının sona ermesine, görsel bulanıklığın normale dönmesine kadar bir süre temizlik, çamaşır, bulaşık vb. türdeki kullanımlarının haricinde su kullanımı yapmamaları konusunu kamuoyunun bilgilerine saygıyla sunarız" ifadelerini kullanmıştır. Oysa insan sağlığını etkileyebilecek mikrop veya bakterilerin gözle görünme imkanı da ihtimali de bulunmamaktadır.

Bu bağlamda;

1 – Isparta'da içme sularında testler, hangi aralıklarla ve hangi kurumlar tarafından yapılmaktadır? En son test ne zaman yapılmıştır?

2 - Testleri yapan kurum ve laboratuvarların akreditasyonları bulunmakta mıdır? İçme suyunda yapılan testlerde kullanılan numuneler gölün hangi bölgelerinden ve ne şekillerde alınmaktadır? Alınan numunelerden elde edilen değerler nelerdir? Bu değerler Dünya Sağlık Örgütü'nün içme suyu standartlarına uymakta mıdır?

3 – Isparta Belediyesi su borularını, filtreleri, depoları, arıtma tesislerini hangi sıklıkla ve ne şekilde denetlemektedir? Bu denetimler kimler tarafından yapılmaktadır? Bahsi geçen denetimlerin sonuçları nedir? Arıtma tesislerinde halk sağlığının korunması için su bulanıklığı önlemek adına hangi işlemler ve ne ölçüde kimyasallar kullanılmaktadır?

4 – Isparta'da, evlere su ulaştıran depoların yeterince temiz olmadığı doğru mudur? Doğruysa neden gerekli adımlar atılmamaktadır?

5 – Isparta'da su borularının ne kadarı asbesttir?

6 - Isparta'da içme suyuna katılan klor oranı nedir?

7-1 Ocak 2024 tarihinden; önergenin yanıtlandığı tarihe kadar geçen sürede Eğirdir Gölü'nden alınan su miktarı nedir? Bu miktarın ne kadarı içme ne kadarı sulama için kullanılmıştır?

8 - 1 Ocak 2024 tarihinden; önergenin yanıtlandığı tarihe kadar geçen sürede içme suyu nedeniyle sağlık kuruluşlarına başvuran hasta bulunmakta mıdır? Bu hastaların akıbetleri nedir? Yapılan tetkik ve doktor raporları sonucunda, içme suyunun neden olduğu bir rahatsızlık veya hastalığa rastlanmış mıdır? Varsa bunlar hangileridir?

9 – Son üç yılda; Isparta Belediyesi'nin; içme sularının temizliği ve Dünya Sağlık Örgütü standartlarına getirmek için attığı adımlar nelerdir? Son üç yılda içme sularının sağlıklı hale getirilmesi için yapılan yatırımlar hangileridir? Bu yatırımlara ne kadar bütçe ayrılmıştır?

10 – Yıllar sırasıyla ve ayrı ayrı belirtmek üzere 2020 ila 2024 yılları arasında Eğirdir Gölü'nden alınan su miktarı nedir? Bahsi geçen yıllarda gölün beslendiği su kaynaklarından göle ulaşan su oranı nedir?